

MEDLEMSBLADET

Nr 3, 2012
Pris 50:-

Blidö- Frötuna Skärgårdsförening

Refsnäs – Porten till Söderarmsskärgården
Penningbidrag till bredband!
Beslut om framtidens sjötrafik

Folksagan om Mäster Skräddare

Det var en gång en liten man som gick till skräddaren.

- Goddag, goddag, mäster skräddare, sade han och bockade sig.
- Goddag, goddag, sade skräddaren där han satt på bordet och sydde med benen i kors.

- Kan jag få en liten rock sydd av det här tyget?, frågade mannen.

- Det går bra, sade skräddaren.

- När blir den färdig?

- På lördag.

- Det var bra, mäster skräddare. Tack så mycket, mäster skräddare. Adjö, adjö, mäster skräddare.

Och så gick den lille mannen.

När det blev lördag, så gick den lille mannen till skräddaren igen.

- Goddag, goddag, mäster skräddare, är min rock färdig?

- Ack nej.

- Är den inte färdig? Varför det då?

- Ack jo, det bidde ingen rock.

- Jaså, bidde det ingen rock? Vad bidde det då?

- Det bidde ett par byxor.

- Jaså, bidde det ett par byxor? När blir de färdiga?

- På lördag.

- Det var bra, mäster skräddare. Tack så mycket, mäster skräddare. Adjö, adjö, mäster skräddare.

Och så gick den lille mannen.....

Alla känner vi historien om den lille mannen, som slutar med att av det som ser bra ut från början inte blir mycket innan det är färdigt!

- - - Jaså, bidde det ett par vantar? När blir de färdiga?

- På lördag.

- Det var bra, mäster skräddare. Tack så mycket, mäster skräddare. Adjö, adjö, mäster skräddare.

Och så gick den lille mannen.

När det blev lördag, så gick den lille mannen till skräddaren igen.

- Goddag, goddag, mäster skräddare, är mina vantar färdiga?

- Ack nej.

- Är de inte färdiga? Varför då?

- Ack jo, det bidde inga vantar.

- Bidde det inga vantar? Vad bidde det då?

- Det bidde ingenting.

- Jaså, bidde det ingenting? Det var bra, mäster skräddare.

Tack så mycket, mäster skräddare. Adjö, adjö, mäster skräddare.

Och så gick den lille mannen och kom aldrig mer igen.

”Sagan om skärgårdsborna, kommunen och den förbättrade hamnen”

Verkligheten har överträffat dikten!

Som säkert många har noterat så ser hamnutbyggnaden i Bromskär på Blidö inte alls bli vad vi hade hoppats på. Efter många långa möten och samråd i årtal där vi bidragit med erfarenheter och lokalkunskap och efter att ha svarat på remisser och förklarar ser det i dagsläget ut som om det skulle bli en ”fingertutt” av hamnen. Från kommunens sida har man

också gång på gång beskrivit hur viktigt det är med en fungerande hamn som kan trafikeras dagligen även vid dåliga väderförhållanden och kunna rymma både reguljärtrafik, taxibåtar och lastande godsfrigor. Ett beslut om tvärgående trafik har just tagits och även ur den synvinkeln kan trafik från Blidös östra sida komma att få betydelse, inte minst ur turistsynpunkt.

Besvikelsen är förstås enormt stor men hoppet har inte helt övergivit oss, om några veckor ska vi få träffa kommundirektör, kommunalråd och projektledare. Vi tänker inte ge upp!

Ofta arbetar skärgårdsföreningen med att just bidra med lokalkunskapen. Våra medlemmar vet hur det är att bo, arbeta och driva företag i skärgården. Många, många medlemmar är också väldigt måna om miljön. Byggnationerna i ytter-skärgården hör till sådant som oroar. Det går väldigt fort och man befarar att omistliga värden försvinner.

En eventuell etablering av stora vindkraftverk vid fyren Svenska Björn hör också till det som kommer att påverka ytter-skärgårdens karaktär och natur. Om gången kring detta skriver Bosse Gesslein längre fram i bladet i sin rapport från det kommunala skärgårdsrådet. De fullständiga minnesanteckningarna från skärgårdsrådet finns som vanligt på föreningens hemsida, www.bfsf.se

Den här gången har medlemsbladet fokus på Rådmansö. Kjell Åhlander skriver om sin hemby och vi får inblick i både arbetet på sjöräddningen och några lokala företag. Under sommaren kommer föreningen att finnas på plats på Rådmansödagen i Gräddö och på Refsnäs hamnfest. Då hoppas vi att vi ses och att vi får möjlighet att prata skärgårdsfrågor med just dig. Hoppas att vi ses!

Trevlig sommar! Barbro Nordstedt, Söderöra, ordf.

Hamnfest
 i Refsnäs

**Sjöräddnings
uppvisning**

Loppmarknad
Loppisgods lämnas på dansbanan mellan den 1-4 juli

KAFFE • LÄSK • VARMKORV • STRÖMMING

Pilkastning

Bollkastning

• • • Råfsnäs • • • Refsnäs • • • Refsnäs • • •
Sjöräddningsstation Fritidsförening Samfällighetsförening

VÄLKOMMEN TILL HAMNEN I REFSNÄS
Lördagen den 7 juli kl 11-16

Norrtälje kommuns Skärgårdsråd

Örappport

Söderöra: på Söderöra har det genomförts ett möte om bredbandsutbyggnad tillsammans med Norröra och Bodskär. Sune Fogelström var där och informerade

Gräskö: Arbetet med bredband samt vatten och avlopp fortskrider. Det ska ske en Lantmäteriförrättning nu i juni. Om det inte blir några överklaganden kan grävarbetena börja till hösten. Utbyggnaden av båtplatserna i Östernäs är överklagade och man väntar på ett resultat för att kunna fortsätta

Rådmansö: Där har det varit ett möte angående utbyggnaden av E-18. Det framkom mycket synpunkter så trafikverket fick tänka om en del.

Tjockö: Läget på ön är bra. Den stora frågan är just nu vatten och avlopp Anders Waldvik från Gräskö och Bertil Rusk från kommunen har varit ute och haft info möte. Arbetet med gatuadresser rullar på. Det påpekades att kommunen skulle ordna med glasiglo till ön. Tjockö skulle stå för frakten ut.

Löparö: Lantmäteriförrättning angående vägar har lämnats in. Ett första möte har ägt rum där lantmätaren presenterade ett fördelningsschema över kostnader detta ska presenteras för Löparöborna under sommaren. Första sammanträdet är planerat till våren 2013

Svartnö: Skolan som stått orörd sedan 1940 talet är öppen för visning

Exploatering

Anders Waldvik tog upp frågan om Skärgårdsstiftelsens planer på att stycka tomter inom naturreservatet Riddersholm. Kjell Jansson svarade att det är Länsstyrelsen som hanterar den frågan och inte kommunen

Frågan om byggnad av vindkraft vid Svenska Björn ligger hos försvaret. Om de säger ja så är det kommunen som avgör. Då det gäller byggnation i ytter-skärgården så är det bygg och miljökontoret som avgör byggnadslov och ytterst Länsstyrelsen. Det finns inget skönhetsråd som avgör hur byggnaderna ska se ut utan det är gällande lagstiftning som avgör

Återvinningsstationer

Rodengymnasiets bygglinje har byggt de nya husen till Spillersboda, Bromskär, Simpnäs och Räfnäs. Det saknas dock bygglov så eleverna kan inte utföra grundarbetena och därefter placera ut husen. Troligen kommer de inte ut för än till hösten.

Replipunkter

Peter Elenfalk som skulle redovisa kom inte. Kjell Jansson presenterade utbyggnaden av Bromskär där man har minskat den kommersiella hamnen då trafikverket inte vill ta några kostnader. Detta innebär att det inte går att trafikera vid hårt väder. Vettershaga: Peter Häggberg har påbörjat arbetet med att se vad det kan göras åt parkeringen och bryggan

Båtlinje

Det finns planer på en båtlinje från Arholma till Utö. Det finns beslut på ett försöksår 2014 och om det fungerar bra kan det komma att permanentas.

Skärgårdsråd hösten 2012

3 oktober samt 21 november

Skrivare Bo Gesslein Löparö

Blidö Sockens Hembygdsförening arrangerar:

Hembygdsgdagen den 29 juli kl. 11.00 - 16.00

Visning och invigning av torpet.

Lotterier, musik, dans och servering

Byvandring den 4 augusti kl. 11.00.

Lär känna Strindbergs Furusund

Allmogebåtssegling den 18 augusti kl. 11.00

Höstmöte den 3 november kl. 14.00.

Programpunkt släktforskning

Skrivarstuga på Yxlan

Kom och skriv tillsammans och var för sig, i Yxlö bygdegård

Under 4 intensiva dagar ska vi utveckla den kreativa förmågan att skapa med ord. Vi provar att skriva journalistik, berättelser, noveller, inspirationstexter eller varför inte det första kapitlet till en roman.

Kurstart: 4 juli 10.30–15.00, 5/7, 10/7 och 11/7, samma tid.

Sammanlagt 24 studietimmar.

Ledare: Helena Gunnarsson

Pris: 990 kr inkl. lunch o fika.

Anmälan kan göras på www.sv.se/stockholm

klicka på fliken Sommarkurser Vuxenskolan i samarbete med Yxlö bygdegård.

VÄLKOMNA!

REDAKTIONSruta

Sammanställningen av Medlemsbladet har denna gång gjorts av Urban Gunnarsson, Svartnö, Björn Sjöblom, Alsvassen, Yxlan, Göran Hedberg, Brevik, Rådmansö och Barbro Nordstedt, Söderöra. Kjell Åhlander, Refsnäs har skrivit om sin by,

Gabriella Söderman, Gräskö har skrivit artikeln om skärgårdstrafiken och Bosse Gesslein har skrivit om skärgårdsrådet. Omslagsfotot har Göran Hedberg tagit. Alla dramatiska bilder från sjöräddningsuppdrag har vi fått från Sjøräddningsstationen i Refsnäs.

Bidrag till nästa Medlemsblad emottages tacksamt.

Medlemsbladet är tryckt på Affärstryckeriet i Norrtälje

Hur i allsinn dar fick de bygga så där?

Ett hett samtalsämne i skärgården är byggnation. Riktigt hett! Än är det folk som känner frustration när seriösa näringsidkare inte fått bygglov för att kunna modernisera båtvarvet eller bygga en brygga till affären. Eller så är det familjer där de vuxna barnen inte kan bygga ett permanentboende på mark som släkten bebott i evigheter eller förfallna bryggor som inte får rustas på grund av att strandskyddsdispens inte beviljats. Det grymtas över döda händer som tagit skärgården i sitt grepp och sakta men säkert släcker ljusen i skärgårdens stugor.

Lika ofta är det tvärt om. För det finns miljöer, riktigt unika miljöer, som få vill se förändrade. Roine Karlsson tar på sista sidan upp frågan om de unika fiskebodarna i ytter-skärgården. Och han är långt ifrån ensam om att tycka att det är viktigt att den karaktär som den historiska byggnationen i yttersta havsbandet bidrar till

är viktig. Flera medlemmar hör av sig och undrar vad som kan göras för att stävja att man på sikt bygger bort de miljöer som ligger så många så varmt om hjärtat. Starka känslor är i omlopp och folk antyder att tjuvknep används i jakten på kvadratmetrar, större ljusinsläpp och ökad bekvämlighet i bodarna.

Flera medlemmar har hört av sig, oroliga för hur vi slår vakt om vårt oersättliga kulturarv i skärgården

För att inte tala om riktigt omdiskuterade fall där man med stor kreativitet motiverat behovet av att bygga på för att det behövs i en verksamhet som vid senare syn visar sig inte bedrivas alls.

Hur resonerar man på vår kommun? Vill man bevara miljön i ytter-skärgården? Och om man vill det, har man i så fall möjligheter att alls göra det? Kanske skulle man behöva någon typ av "skönhetsråd" som i positiv anda kunde hjälpa den som

kanske faktiskt vill bygga eller reparera i en stil som passar bra in i miljön?

Vi ville diskutera byggnation i ytter-skärgården på vårt kommunala skärgårdsråd och fick beskedet att vi inte fick ta upp enskilda ärenden men att man från kommunens sida kunde redogöra majoritetens syn på bygglovs-politik övergripande. Och vilken är då den?

Vi citerar från minnesanteckningarna:

"Alla som äger sin mark har rätt att få en exploatering prövad enligt gällande lagstiftning. Obebyggda öar ska värnas.

På bebyggda öar bör det vara möjligt att få uppföra kompletterande byggnader.

I anslutning till sjötomter ska det vara möjligt att få bygglov för bryggor och utjänta

bryggor måste få ersättas med nya. Det är också viktigt att ha med sig att exploateringar i vissa fall kan höja tillgängligheten till stränder för allmänheten. Miljö – och byggnämnden hanterar tillståndsärenden enligt gällande lagstiftning vilket fungerar väl."

Text BN Foto GH

Svaren på förra numrets läsartävlingar.

Gissa vilken fågel ?

1 Lyckliga	Glada	31 Naken tratt	Kalkon
2 Serveras vita viner	Svala	32 De lagrar örngott	Sparvar
3 Möta	Råka	33 Korevälj	Nötväcka
4 Fågel i kaffet	Gök	34 Blomgubbe	Roskarl
5 Motionsidrottsförbund	Korp	35 Propellerfångare	Flugsnappare
6 Flygplanet SAAB 37	Viggen	36 Bladtrubadur	Lövsångare
7 Lönnlövad Märten	Kanadagås	37 Juholt	(s)krake
8 Efter cykelturen Vättern runt	Rödstjärt	38 Securitasström	Vaktel
9 Nybörjare	Gröngöling	39 Fästmonäve	Fjällabb
10 Ska man göra enligt Susanne Lanefältt	Knipa	40 Eldig boxare	Flamingo
11 Duktig skidlöpare	Svan	41 Mössdekorationsfegis	Tofsmes
12 Moderatfärgad ryggsäck	Svan	42 Den skräcken personifierad	Fasan
13 Örfil	Blåmes	43 Gastar på bastusits	Lavskrika
14 Kommunistisk låsanordning	Orre	44 Sonardricka	Pingvin
15 Andraplacerad brudnäbb	Rödhake	45 Pojknos	Tordmule
16 Mun	Silvertärna	46 Paketost	Kolibrie
17 Agda	Trut	47 Gubburinering	Buskskvätta
18 Petas i näsan	Höna		
19 Åda och guding	Kräka		
20 Fet dragare	Ejder		
21 Tygrumpa	Talgoxe		
22 Lagkarl	Sidensvans		
23 Snabb värpare	Domherre		
24 Mörkt kräk	Rapphöna		
25 Ämnar tillgripa	Svartmes		
26 Sota ner	Skata		
27 Närvarande pippi	Svärta		
28 Sädesmoppe	Härfågel		
29 Mamma i Falun	Kornknarr		
30 Inte jag, eller hur	Morkulla		
	Duva		

Vinnare i tävlingen

var:

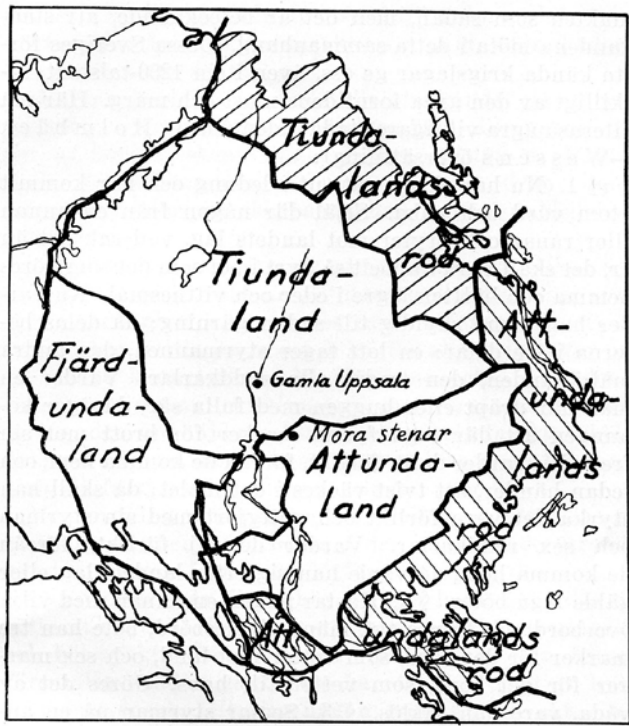
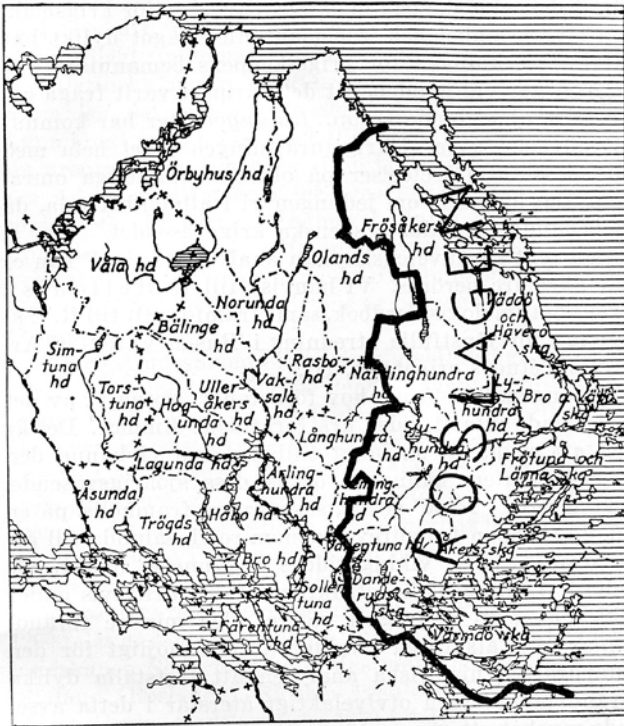
- 1:a pris Bissan Ericsson, Lill-Gräskan
- 2:a pris Berit Larsson, Solö
- 3:e pris Meta Waldvik, Gräskö

Öfrågan vanns av Meta Waldvik
Svaret var Barskär

GRATTIS!

Ken Mattsson, Högmarsö svarade också rätt. Han får ett hedersomnämmande för den fina bilden.

Roslagen – vad är det?

Den 4 april läser vi i Norrtälje Tidning ett reportage om Gräskö. Det handlade om hur skolbarnen tar sig iland till sitt dagliga värv. Kalle Nordstedt hämtar upp de små skärgårdsborna vid Köpmanholms brygga och kör dem till Gräskö. Det är inga problem med barnen för de är ju skärgårdsbarn och vana vid vatten och bryggor, menar Kalle.

Problemet i sammanhanget är lokaltidningens lokalkännedom!

Man skriver att Gräskö ligger i norra Roslagen! Det måste vara en reporter utifrån som skrivit. Men finns det ingen som granskar artiklarna innan de trycks? Finns det ingen kvar på vår lokaltidning med lokal förankring?

Roslagens gränser – orsak till ständiga diskussioner

Rod och Roslag i gamla Svearike är ett häfte, utgiven av Svenska Historiska Föreningens tidskrifter år 1947. Där finns

en klarläggande artikel av P M Lijsing. Därifrån har dessa bilder hämtats. Denna vetenskap borde ännu stämma. Hoppas det kan reda ut begreppen både för NT, rospiggare och andra. Nästa gång tidningen geografiskt placerar Gräskö kanske det hamnar mitt i Roslagen.

*(Adjunkt P M Lijsing, Norrtälje 1896-1973
Hembygdsvetenskap och skribent. Han var redaktör för
Roslagens fornminnes- och hembygdsvetenskaps årskrift
Hundare och Skeppslag. – Från Norrtälje Kommuns hemsida)*

GH

Varför finns inte Rådmansö i namnet?

Rådmansö kommun begravdes den 8 december 1951. Då gick Rådmansö upp i Frötuna kommun. 1971 blev alla småkommuner Norrtälje Storkommun.

Blidö-Frötuna Skärgårdsförening bildades den 6 september 1964. Då ingick alltså Rådmansö i Frötuna. Föreningen ska verka inom Blidö, Frötuna och Rådmansö församlingar.

Det geografiska området är skärgården från Norrtälje kommuns sydgräns och upp till Norrtäljeviken.

Här ingår alltså skärgården både i Länna, Blidö, Frötuna och Rådmansö.

GH

Konst- utställning den 30 juni.

**I år hänger vi hela
samlingen med 67 tavlor som
visar livet i skärgården förr.**

Konstnären Stig Bergvall har donerat denna samling till Blidö-Frötuna Skärgårdsförening. Här skildras livets vedermödor i mellanskärgården, men villkoren var desamma här uppe. En intressant tillbakablick! Vi är glada att i år kunna visa samlingen i sin helhet Rådmansö dagen, med sina hantverkare samlar varje år allt större besökskaror från när och fjärran. Passa på – unna dig själv en intressant och givande dag.

Skärgårdstrafikens framtid

Så kom den då till slut, allianspartiernas överenskommelse om skärgårdstrafiken och vi kan i Blidö-Frötuna skärgårdsförening liksom i de andra SIKO-anslutna föreningarna pusta ut för en tid – vad gäller just denna fråga.

I skrivande stund (den 23 maj) kan vi läsa i Norrtelje Tidning att det ”vid gårdagens trafiknämnd i landstinget togs beslut om framtidens sjötrafik”. Man har alltså beslutat sig för att genomföra förslagen i överenskommelsen. Att man backat från idén om den ”upphandling av helhetsansvar för skärgårdstrafiken” - som gått som en röd tråd genom hela processen - tycks minst sagt klokt då inte ens politiker som sitter i landstingets trafiknämnd blivit kloka över vad som var meningen med detta.

Tillsammans vill de fyra partierna ”ta fasta på såväl tradition som utveckling” och man vill effektivisera trafiken för att möta kraven från ett län som är under tillväxt. Man vill ”skapa bättre utrymme för entreprenörskap i trafiken”. De som upphandlas att sköta trafik ska få bättre drivkrafter att jobba för förbättringar och fler passagerare.

I korthet har man beslutat följande:

- Waxholmsbolaget ska upphandla skärgårdstrafiken i form av olika trafikavtal med varierande trafikvolym så att även de små rederierna kan vara med och lägga anbud.
- De entreprenörer som upphandlas ska få starkare incitament att arbeta för fler passagerare.
- Friare prissättning (med fastställt högsta pris).
- En effektiv person- och godstrafik i skärgården ska säkras.
- En årlig bastidtabell, som kompletteras säsongsvis ska gälla.
- Waxholmsbolaget ska inte konkurrera ut befintliga privata alternativ i skärgårdstrafiken.
- Waxholmsbolagets historiska fartyg ska ha fortsatt meningsfulla trafikuppgifter.
- Under sommaren 2014 ska verksamhet med en nord-sydlig trafik prövas (förslagsvis mellan Blidö och Utö)

Vad gäller den nord-sydliga linjen efterlyser skärgårdslandstingsrådet Gustav Andersson synpunkter på linjesättningen, så där kommer vi förstås att vara på vår vakt och tar gärna emot tankar från er medlemmar.

I övrigt kan vi inte annat än nöjt konstatera att vi varit med och stoppat idén om ett ”helhetsansvar för skärgårdstrafiken” som var utgångspunkten från politikerhåll när det begav sig. Vi har genom otaliga sammankomster och skrivelser argumenterat för de små rederiernas möjlighet att fortsatt bedriva trafik

som i dagsläget samt framfört synpunkter som i mångt och mycket syns i ovanstående överenskommelse. Det kan förstås diskuteras huruvida turordningen för förslag om inriktningsbeslut och insamlande av information i frågan skötts och inte minst vilka kostnader det medfört. (För den som vill läsa mer om kostnadsdebatten så kan jag rekommendera trafiklandstingsrådets blogg, <http://www.moderaterna.net/christer/>)

Att vårt arbete i skärgårdsföreningarna är viktigt – för att inte säga avgörande – har åter igen visat sig under denna process. Vår kunskap om vad som fungerar och inte för skärgårdsborna och besökare i skärgården behövs!

Text Gabriella Söderman foto Göran Hedberg

**Skärgårdarnas
Riksförbund
har en ny hemsida
Titta in på SRFs nya hemsida
www.skrargardarnasriksforbund.se**

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

**SIKOs höstmöte
lördagen den
14 september**

Den nyinvigda anläggningen Arkipelag, som ligger på Värmdö invid Hålludden, är platsen för årets höstmöte. Björn Jakobsson, grundare av företaget BabyBjörn, hade länge funderat på hur man skulle kunna kombinera den unika svenska skärgårdsnaturen med förstklassig konst och kultur till en anläggning av internationella mått.

Det blir en heldag med lunch, SIKO-möte, fika och guidad visning av anläggningen.

I dagsläget är inte programmet helt klart men boka in den 14 september för en givande dag.

Vill du åka med gå in på www.bfsf.se och se hur du anmäler dig
Informationen kommer efter sommaren.

egna händer.

Det måste väl finnas andra som ska se till att det funkar –tycker många

Riktigt så enkelt är det inte. Bor man tätt, som i städer, är man intressant som kund och marknadens aktörer bygger gärna ut nätet. Regeringen har insett att vi som bor på landsbygden inte kommer att få våra behov tillgodosedda den vägen och avsatt generösa medel för att bygga fiber i glesbygd.

Det är där vi själva kommer in i bilden. Genom att med grannar arbeta för att bygga lokala nät och göra det på rätt sätt kan vi komma åt bidragspengarna och få våra uppkopplingar till samma pris som i tätorterna. Helt krångelfritt är det inte. Tips och ledning finns dock att få, t ex på SIKOs hemsida www.siko.org.se under rubriken bredband. Där kan du läsa hur man ansöker om förstudiepengar och läsa om hur man gjort på andra öar.

Läs på, prata med dina grannar, ta upp frågan på sommarens årsmöten i vägföreningar och ö-föreningar, ta råd och tips för de som redan är igång eller be Sune komma och informera.

Text Barbro Nordstedt
Foto Björn Sjöblom

Generösa stöd för bredbandsutbyggnad på landsbygd och skärgård

Vi har i tidigare nummer skrivit hur man på Gräskö gått till väga för att förse öns fastigheter med tillgång till riktig fiberuppkoppling. Nu ligger fler lokala grupper i startgrupparna för att göra samma sak för sina innevånare.

På Gräskö är man alltså på god väg och på delar av södra Blidö har man startat förstudiearbete. Där jobbar man med intresseinventering bland fastighetsägare och undersöker möjliga aktörer. Nyligen hölls också ett informationsmöte dit fast- och fritidsboende från Söderöra och Norröra kom för att lyssna på projektledare Sune Fogelström. Sune jobbar för skärgårdsföreningarnas regionala organisation SIKO räkning med projektet BUD, se nedan.

Ingen kommer och knackar på din dörr – du måste själv agera

I framtiden är det inte bara datakommunikation som kommer att ställa krav på våra nät. Telefoni, TV-tittande, sjukvård och larm kommer att kräva starka och stabila uppkopplingar. Ska vi i framtiden kunna driva företag från öarna är snabb och säker fiberuppkoppling ett måste. Snabbt bredband är alltså en förutsättning för att på sikt kunna öka öarnas befolkning, fler skulle kunna använda öarna som bas i sitt arbete, antingen som egna företagare eller för att arbeta på distans. I stora delar av skärgården har man insett vad som behöver göras och att bollen ligger hos oss själva om vi inte ska hamna på efterkälken.

Muskö, Svartsö, Nämö, Sandhamn, Runmarö, Möja och Stavsuddaskärgården hör till de områden där man nu tar saken i

Projekt BUD

SIKO, som samlar skärgårdsföreningar från hela vårt län arbetar med projektet, BUD, vilket står för Bredband, Utbyggnad och Drift sedan augusti 2011.

Projektet syftar till att skärgården ska få lika bra breddbandskapacitet som i centralorterna.

Projektledare är Sune Fogelström (Sune@vahine.se tel. 070-5388448) och projektet styrs av en styrgrupp med Pia Södergren SIKO, Camilla Strandman SIKO, Anders Comstedt KTH och Jörgen Sandström SKL.

Projektet arbetar i praktiken på uppdrag av Länsstyrelsens Lantbruksenhet som är beslutande myndighet vad gäller bidragen.

Bakgrunden är att regeringen beslutat att där "marknaden" inte bygger bredband skall "byalagsmetoden" stöttad med bidrag göra det.

SIKO har tidigt identifierat att om inget görs riskerar skärgården att glömmas bort och bli utan fast bredband.

Samtidigt vet vi att vårt telenät är gammalt och starkt underhållskrävande vilket gör att nätägaren Scanova gärna vill montera ner nätet och då har vi bara de mobila lösningarna kvar att förlita oss på.

En rundvandring på Refsnäs 2011

Refsnäs by är på 3 mantal skatte vilket innebar att där skulle 3 bönder med hushåll kunna vara fullsuttna som det hette.

Byn blev Laga skiftesdelad 1855 – 1859 i 19 hemmansdelar vilket man förstär innebar att det inte var några stora arealer åt varje hemmansägare. Det var väl två tre något större hemman sedan var det husbehovsjordbruk på resten.

Första gången byns namn förekommer i skrift är 1270 enligt vad jag kommit fram till.

Det är i Kung Valdemars jordebok, den danske kungen Valdemar 1:s navigationsanvisningar för segelleden från Utlängan i Blekinge som då tillhörde Danmark till Reval (nuvarande Tallinn) i Estland.

Danmark ägde på den tiden länderna i Baltikum.

Enligt en doktorsavhandling om Kung Valdemars segelled hävdas att de namn som finns utsatta i segelleden skulle utgöra s.k. Ledungsställen (lotsställen) och där finns då Refsnäs utsatt.

Det finns mycket riktigt ett "Kasberg" i Refsnäs så vem vet.

Många är de som har åsikter om var den ursprungliga byn låg, som brändes av Ryssarna 1719.

Själv har jag med åren blivit alltmer övertygad om att det är just i nuvarande västerbyn vid 15 – meterskurvan som byn låg.

När man drog fram den nya vägen genom byn i början av 40-talet så hittades ett flertal ben av människor här och man trodde det hade varit en begravningsplats. Utan att vara alltför okult tog jag vid ett tillfälle med mej en slagruteman och gick runt i byn och han pekade helt klart ut att här har det funnits ett kapell och en kultplats.

Vem vet kanske själva Rurik la till här innan han for ut för att grunda Ryssland.

Om man ser till byns olika utvecklingsperioder så ser det ut som byn haft sina positiva perioder när byn genererat friska pengar till sina innevånare.

I slutet av 1700-talet och in på början av 1800-talet kom det friska pengar utifrån genom att bönderna kunde bryta sandsten som sedan forslades ned till hamnen där den pickades till byggsten som forslades på skutor in till Stockholm. Bönderna fick betalning för stenen och frakten tog skutskepparen. Det här blev friska pengar in i byn.

Det var så pass viktig inkomst att man såg sig föranlåten att skriva in i byns första Byordning från 1790 "att på ångar, slät-

och blötkärr liksom på Tunholmen må ingen sig med sandstens brytande sysselsätta utan att alla i byn det samtycka."

Man kan överallt i skogarna här omkring se gropar där man brutit sandsten.

Däremot i en omskrivning 1824 finns inte den här skrivningen med längre och i lagaskiftesprotokoll 1859 kan man se att byns ägare är småbönder i 11 fall, en änka, två arbetar som sjömän och i tre fall står det ägs av gamle, den och den. Man kan ana att det inte finns någon sandstensbrytning längre och att tiden för Laga skifte är en nedgångsperiod i byn.

FÖRSTA ÅNGBÅTEN

År 1876 sker en förändring som skall komma att prägla byn länge. Det året kommer den första Stockholmare till byn med sitt flyttlass och sin familj där han låtit bygga sig ett ståndsmässigt hus. Det var en källarmästare Sievert och denne inflytelserike främling hade åstadkommit att det för första gången i byns historia skulle komma ett ångdrivet fartyg att lägga till här vid stranden i byn.

Byborna vädrade morgonluft och började planera den första bryggan för ångbåtstrafik och det var klokt för snart började trafik komma igång och världen kom närmare

TORVSTRÖFABRIKEN

Det enda försöket med industriell verksamhet startade nu under den här tiden. Det var år 1897 som det anlades en torvströfabrik i förening med kvarnverksamhet och såg i södra byn. Där sågverksamheten ännu finns kvar nu som framgångsrik byggvaruhandel som sysselsätter ett tiotal.

Då 1897 byggdes det under några år upp ett litet feodalsamhälle kring torvströfabriken som mest sysselsatte 35 pers. och där det fanns både bostäder och en liten brukshandel.

Torven bröts upp på mossen som ligger strax väster om byn och forslades på räls ned till fabriken.

Det blev en ganska kort storhetstid med torvbrytningen och efter tio år var bara kvarn och såg kvar.

PENSIONATSTIDEN

Det fortsatte att komma in friska pengar i byn genom att alltfler sommargäster sökte sig hit ut och affärsrörelsen här utökades med pensionatsrörelse som hyste ett 40 tal gäster och som blomstrade på 20-talet och som var ett bra komplement till diversehandeln.

Pensionatet hyste dessutom in sig hos flera fastigheter runt

Foto Göran Hedberg

om och det genererade pengar i nästa led. Det var liv och rörelse i byn sommartid och Waxholmsbåtarna kom varje dag ibland två gånger om dagen och dessutom en båt till/från Norrtälje, Sylfid.

Depressionstiden på 1930-talet märktes inte så mycket här i byn eftersom man var van att leva på självhushåll och uthyrningen sommartid gav friska pengar.

BEREDSKAPEN

Så kom kriget 1939 och satte ytterligare fart på välståndet i byn genom att här förlades transportenheten för Söderarmsbrigaden och de allra flesta hus mobbades in helt eller delvis och även om man fick tränga ihop sig i sina bostäder kom det varje månad in hyror från det militära inte bara sommartid utan nu även hela året. Militären skapade också arbetstillfällen åt många här i byn och till affärerna och nu också mina farföräldrars bageri blomstrade.

Här hos Evert Eriksons byggde man ett centralkök för mat till såväl manskapet som var förlagda här i byn som till dom på öarna runt omkring

Pensionatsverandan som ännu finns kvar blev manskapsmatsal och missionshuset blev marka och biograflokal.

AFFÄREN OCH SOMMARGÄSTERNA

Lundgrens affär var ett riktigt köpmanshus i skärgården. När brukshandeln stängdes uppe vid torvströfabriken 1906 öppnade Lundgren här affär.

Han insåg snart det alltmer växande efterfrågan på sommarbostäder och han såg möjligheten till kombination på ett annat sätt än den andra affären som kombinerade med pensionat. Han lät bygga ett antal små stugor varav två nere vid den egna stranden, han byggde tre till upp åt land, han inredde sin ärvda gammelstuga och ett hus till och hyrde ut allt till sommargäster. Han såg till att varje stuga hade egen båt han anlade bryggor nere vid stranden, han lät bygga ett litet badhus och en trampolin allt det här för att kunna ta ut lite högre hyror än i övriga byn och med den fasta tron på att alla dessa hyresgäster blev trogna kunder i affären. Han satte in vedspis och kamin i varje hus men ved fick man köpa, gissa av vem.

Det här med att bygga småstugor och badhus smittade av sig på grannen som också byggde små stugor och ett badhus och kunde på det sättet hyra ut till sju familjer på den egna gården. Han var dessutom kustfiskare och åkte dagligen runt på cykel med en låda full av fisk som han "nasade" ut.

Elaka tungor kallade honom i smyg för "Nio hekto"

Den här friheten med att bygga små stugor, bryggor där man lade uthyrningsbåtarna och badhuset gav ju en stor inkomst årligen.

Dom här husen blev också inmobgade under krigsåren och genererade hyror hela året.

SOMMARGÄSTER OCH SMUGGLARE SATTE FÄRG PÅ TILLVARON

Jag talade om att byn verkligen levde upp med sommarväster och byns andra stora pensionat, Lundgrens var mycket populärt även bland ortsbefolkningen som här kunde gå och äta och dansa.

Här var det dans nästan varje kväll i en mat- och danspaviljong som sträckte sig ända en bit ut i viken med panoramafönster runt om. Här var publiken också lite yngre och här fanns dom, smugglarna som satte sådan färg på den här trakten och som också spenderade mycket pengar både här vid Lundgrens där man kunde köpa Skärgårdschampagne och "Klarvatten" som dom själva kanske rent av levererat råvaran till.

Smugglarna var härliga killar och generösa som bjöd på sig själva och var också ett glatt inslag både hos Lundgrens och i affärerna och man betraktade dom aldrig som laglösa utan mer som äventyrare.

Smugglarna försvann i stort sett med andra världskriget.

När världskriget tog slut börjar byn åter hamna på det slutande planet.

De som tidigare hyrde sitt sommarhus började i stället köpa upp fastigheten man hyrt, bönderna lägger ned sin verksamhet och några stycken av sina ägor till tomtområden, ungdomarna åtminstone många, dras till utbildning och framtid i fram för allt Stockholm och hus efter hus slocknar vintertid och allra mest i bykärnan mot sjön.

BYNS INNEVÄNARE BLIR ALLT ÄLDRE.

Tur nog stannade trots allt några yngre kvar och försökte överleva och i slutet av 70-talet blev det åter några feta år med ett flertal partrederier i strömmingsfiske. Det var 5 båtar som sysselsatte ett 15 tal i fisket och som dessutom innebar att båtarna användes i passbåtstrafik sommartid och även för transporter till dansen på Tyvö.

I dag står nog byn och väger och jag är övertygad om att den näring som borde ge byn pengar är turism och det är nog bara så att vi inte riktigt ser vad vi har runt knuten.

Men det rör sig i hamnen

Men det finns en del ljuspunkter, vi har Refsnäs Sjötransport med fyra båtar och som kör för Vaxholmsbolaget trafik på Tjockö-Fejan-Enskär-Tyvö-Lidö och med bröderna Kent och Magnus Rammus som ägare och en anställd skeppare och sommartid även tillfälliga besättningsmän.

Jussi Pumalinen har sommarkiosk och driver terminalrestaurangen i Kapellskär, vi är på väg att få kommunalt vatten och avlopp vilket borde innebära att byn kan förtätas och att pendling med bra kollektivtrafik skulle göra att pendling till tätort inte tog alltför lång tid.

Den nya vatten och avloppsledningen öppnar möjlighet till husbyggen.

Framtidsutsikter

Östen Österberg berättar att man håller på att bygga borta vid sågen. Två tre hus är redan klara. Det ska visst bli rätt många tomter där borta. På Sjöängen mellan Norra och Södra byn har man styckat sex tomter och på Norrängen ska man också bygga.

Det här gör att Refsnäs befolkning kommer att öka. Sannolikheten att de flesta är barnfamiljer som flyttar hit. Det gagnar ju både vår affär i Gräddö. Skolan får en tryggare framtid. Kollektivtrafiken

måste förbättras om underlaget ökar för snart har många inte råd att köra bil. Så det är enbart positivt att det byggs.

Den stora faran är det vindkraftverk som sedan länge planerats på skogen väster om byn. Efter starka protester ligger det projektet nu i malpåse. Kommunledningen har sagt att de, som är sista instans, inte kommer att godkänna så störande verksamhet i ett område som är attraktivt för boende. Samtidigt ryktas det om att man vill ha bort kommunens möjlighet att stoppa sådana projekt med sin vetorätt.

Ingen skulle nog köpa sig en tomt här med den där enorma vindkraftanläggningen alldeles intill. Då skulle bygden här snarare gå bakåt än framåt.

Historiken om Refsnäs har skrivits av Kjell Åhlander.

Han är född i byn. Pappan var bagare.

Själv har han, som de flesta, en yrkeskarriär bakom sig inne i huvudstaden, men också på Arlanda.

År sedan 1972 återflyttad till föräldrahemmet.

Fortsatte jobba på speditiönsföretaget Wilson & Co. Långpendlade fram till pensioneringen. Kjell har ett stort engagemang för byn, Rådmansö kyrka och kulturen.

Hustrun driver Mauds Hemslojd.

Många beroende av att båtarna går i alla väder

Kent och Sven Eriksson, Tjockö, som hjälper med körning

Refsnäs är en av de viktigaste replipunkterna i Roslagen.

Kent och Magnus Rammus var fiskare. De fiskade nere i södra Östersjön med trålaren Ariane. Landade fångsterna i Karlskrona. Fisket gick allt sämre och 1997 slutade de.

2001 köpte de Lottina och Moneta av Enskärs Sjötransport och startade Refsnäs Sjötransport.

Lottina tog då 48, men byggdes om till 68 passagerare. Moneta tar 63. Flottan utökades 2006 med lotsbåten Boppa som är isbrytande och tar 12 passagerare. För två år sedan tillkom Nilla, som är en taxibåt för 12 passagerare.

De kör passagerartrafik mellan Refsnäs – Tjockö – Lidö – Tyvö – Fejan i samarbete med Waxholmsbolaget. Det går även att beställa taxibåt.

Oro för framtiden

Stigande bränslekostnader är ett problem. Vi följer Waxholmsbolaget, men nu var det länge sedan vi höjde våra priser, så marginalerna krymper.

Vi, som rör oss mycket i skärgården, kan inte undvika att reflektera över kostnadsutvecklingen på fastigheter. Det är katastrofalt! Skärgårdsborna har ingen chans att sätta emot när de penningstarka lägger upp plånboken. Det kommer att bli nattsvart på öarna om det här får fortsätta!

Vi fiskade ju förut. Idag vore det helt omöjligt att få någon ekonomi på det med alla sälar, skarv och mink. Vi kan nog börja räkna dit havsörnen också. Nu finns det knappt någon vitfågel kvar i ytterskärgården heller.

Men på Åland finns både fisk och fågel. Där måste de väl hålla efter bestånden på ett annat sätt. En sak som kanske också inverkar är att fritidsbåtarna där måste åka i utprickade farleder.

GH

Rävsnäs eller Råfsnäs eller Refsnäs eller Revsnäs

Alla stavelserna verkar förekomma och alla har sina härledningar och förklaringar. En del historiska så långt tillbaka som till 1270. Där har Kjell Åhlander hittat namnet i Kung Valdemars Jordebok.

Namnet kan ha att göra med ett sandrev som ligger utanför byn.

Hur som helst, berättar Kjell, blir det problem när adresser ska anges till t ex färdtjänsten och stavningen varierar. Då slår det bakut i systemet. Och hur går det med utryckningsfordon? Hoppas att datatekniker och tjänstemän på kommunen löser det här.

GH

Räfsnäs Såg ligger i Torvsjö.

Namnet kommer sig av att man här bröt torv i mossen på Kronslogen. En ingenjör Westfeldt var det som startade verksamheten 1887. Torven användes till strömedel i ladugårdar och till bränsle. Torvtäkten låg väster om landsvägen mot Koholma och fraktades till fabriken på rälsbana. Disponent Edgar Thunström hette han som skötte kommersen.

När lönsamheten försämrades köpte Kurts mammas morfar rörelsen och drev kvarn där. Dit kom bönder från trakten med sin säd. Kvarnen kompletterades sedan, som på så många andra ställen, med en såg. Där torven tidigare lastades ut på fartyg hände det nu att man lastade in sågtimmer som släpats från öarna på sjön.

Det var August Jansson som startade kvarnen som idag är bygghandel.

Efter honom kom Kalle och Karin, sedan Stig och Maja*. Nu är det fjärde generationen – Kurt och Maria som driver rörelsen. Bysågen finns nu i Riddersholm där det legosågas på en relativt ny sågbänk.

Med den kommunala avloppsledningen signalerar politikererna att de ser Rådmansö som intressant för utbyggnad. Det verkar finnas någon mystisk dragningskraft över bara namnet Rådmansö. Många kan tänka sig att bo här. Många byggen är i gång och många flera planeras.

På plats när jag besökte Räfsnäs Såg var: Jonny Mattsson, Lars Lundin, Annika Jansson, Leif Johansson, Berit Winnersjö-Lundin, Kurre Törnqvist.

Trots att det i dag finns tre stora byggvaruhus inne i Norrtälje är det full fart i Torvsjö. Genom att det handlas lokalt byggs ofta personliga relationer till kunderna. Kommunikationen blir enklare och man hamnar rätt. Expansion bygger på nöjda kunder.

Här finns i princip allt man behöver för bygget. Verksamheten sväller hela tiden. Man har successivt utvidgat markanvändningen för upplag. Nu bygger man också till butiksytan för att få plats för allt.

* Maja, Kerstin Fogelström och Anna-Greta Svensson var syskon.

GH

Känner du någon som vill starta eget?

Som ännu inte har kommit igång och registrerat firma?
Och bor i Roslagen, Stockholms skärgård eller i länets landsbygd?

Det finns pengar att söka! Vi kan nämligen hjälpa till att få en startpeng, 30 000 kronor, som kan användas till exempelvis marknadsföring, konsult hjälp, kompetensutveckling, studiebesök mm. Det krävs ingen medfinansiering, däremot att man avsätter ideell tid till projektet. Ett krav för att bli beviljad medel är att man inte har företag och/eller har registrerat sin firma redan.

Ansökningar måste vara inlämnad senast 31 december, 2012.

Kontakta oss så talar vi om hur det går till att söka den här starthjälpen.

En ideell förening, Leader UROSS, som sysslar med landsbygdsutveckling har som mål att det skapas fler företag i vårt geografiska område så att fler människor kan försörja sig lokalt. Leader UROSS är ett samarbete mellan de offentliga, privata och ideella sektorerna i sex kommuner: Östhammar, Norrtälje, Österåker, Värmdö, Haninge och Nynäshamn.

Finansieringen sker via dessa kommuner, staten och EU tillsammans.

Kontakta Blidö-Frötuna Skärgårdsförening!

Färjegrupp bildad på riksplanet.

Skärgårdarnas Riksförbund SRF har arbetsgrupper för Skärgårdsbönder, Fiske, Förnybar energi och Skärgårdsskolor. Nu har även Färjegruppen bildats. De hade sitt första möte den 23-24 mars på Vinön.

Färjeruppen om färjetrafik ska bistå entreprenörer och de som nyttjar färjorna utifrån resenärernas behov och tankar.

Det kan handla om:

- Möjlighet att pendla året runt
- Personalen ska hålla hög servicenivå
- Synpunkter på var färjorna ska stationeras
- Koordination med anslutningstrafik
- Handikappanpassning och behov av toaletter
- Terminalers utformning och funktion
- Bokningsrutiner och ev. förtursregler
- Moderna metoder för trafikinformation

I vår region fungerar färjetrafiken kanske bättre än på andra håll. Det kan ändå kännas tryggt inför framtiden att vårt riksförbund agerar i frågan. Vi har raka kanaler in i förbundet genom SIKO!

Foto Björn Sjöblom

Rasmus och gänget klarar det mesta

Refsnäs är bas för Sjöräddningssällskapet i Norrtälje Kommun. Närmaste stationer är Möja och Öregrund. Rasmus Karlsson och de 18 frivilliga är oförväget folk som inte tvekar inför situationer där de kan hjälpa de som blivit sjuka eller hamnat i sjönöd. Det handlar inte bara om motorhaverier eller handhavandefel hos fritidsskeppare. Den frekventa färjetrafiken är inte sällan orsak till utryckning. Samarbete med läkare och bordning på öppet vatten är inte ovanligt, kanske följt av transport till väntande ambulans.

Stenhammar i sjön (NV 20 m/s, Söderarmsleden).
Fotograf: Catarina Björk

Till sitt förfogande har dessa sjövana rospiggar:

20-02 Rescue Stenhammar

Donator: Olof Stenhammar
Längd 19.4 m, Displacement 30 ton

8-21 Rescue Mathilda Roslagens Sparbank

Donator: Roslagens Sparbank Stiftelser
Längd 8.4 m, Displacement 2 500 kg

3-09 Rescuerunner Frida

Donator: Gunilla och Thorsten Jacobsson
Längd 3.6 m, Displacement 350 kg

S-1 Rescue Svävaren

Längd 5.25 m, Displacement 495 kg (torrvikt)
Alla med en toppfart på 34 knop

Dessutom har man

MRS-7 Miljöräddningssläp Kapellskär

Längd 9,85 m, Displacement 2,5 ton

Som medlem i Sjöräddningssällskapet bidrar du till att vi har en effektiv sjöräddning i Sverige. Du stödjer våra frivilliga sjöräddare som faktiskt utför 70 procent av alla sjöräddningsinsatser. Du hjälper med andra ord en okänd människa i sjönöd. Och du hjälper oss också att rädda dig; som medlem kan du ringa din närmaste sjöräddningsstation innan läget blir akut, så hjälper vi dig i förebyggande syfte.

Gå in på www.sjoraddningen.se

Vår gamla dyngspridare – väcker globalt intresse!

Vi har ingen användning för den gamla spridaren längre. Det var säkert 20 år sedan den senast var i bruk.

Jag tänkte anmäla den till skrot för den hade liksom stått färdigt där ute. Då tänkte jag att någon kunde bygga en båtagn av den. Konstruktionen skulle lämpa sig för det.

Den ska tåla 4 ton om jag inte minns fel.

Eller reparera? Egentligen var det inte så stora fel på den. Med lite händighet och några kvadrat golvvirke kunde man sätta den i stånd igen. Utmatningsvalsen är lite dålig, men det följer med en som är mindre dålig. Kanske finns det någon som har behov av en sådan här, tänkte jag?

Jag tog ett par bilder och satte ut den på LantbruksNet och på någon båtsida på nätet. Högg till med 2 000:-. För någon summa ska men ju ha – att pruta ifrån.

Intresserade hörde strax av sig.

På engelska och svenska undrade man om 2 000:- var mitt slutliga pris för båten(!). De intresserade att få en kontakt.

Vadå? En gammal JF dyngspridare på export.

Att man under olika förespeglningar vill komma i kontakt för att bedra dig över nätet har alla hört talas om. Men på ett dyngspridarvark, som man i standardformuleringar kallar båt!

Jag svarade på svenska att priset var det som gällde och att de fick komma hit och hämta den och göra upp affären.

Sedan försvann den kontakten.

Så kom en till med ganska lika formuleringar på två språk. Jag svarade att dyngspridaren redan var såld till Förenade Arabemiraterna. Så tog även den korrespondensen slut.

Men nu har det kommit en verkligt het intressent.

En, som säger sig vara kapten i US/NATO-styrkorna i Afghanistan.

Han ska tjänstgöra i Sverige under tre år. När trupperna dras bort från Afghanistan ska han placeras i Sverige för att skärpa terroristskyddet inom EU.

Han har ett problem. Under sina raidar mot terroristgömmor har han kommit över 10,2 million USD! Terroristerna förvarar nämligen det mesta av sina pengar hemma.

Han behöver nu hjälp att hantera dessa pengar eftersom han själv inte är tillåten att tjäna pengar vid sidan av sin tjänst. Nu säger han sig vilja ha hjälp att få över dessa pengar till Sverige.

... *I truly need someone that I could deal with as I have designed a safe process of bringing this money to Sweden without any form of risk. Since we have limited time I will send the money to Europe where you will be the beneficiary but only when I have received a confirmatory email from you. I decided to find someone that is real/trust-worthy and this was why I came in contact with you through this secured business site. Where we are now I can only communicate through our military facility which is secured so nobody can monitor our emails and if you accept I can explain the details of the deal to you. I will call you briefly as soon as I have access to a secured line when I am out of our military network so that our calls cannot be traced back; kindly send me your number. I will wait for your reply so that we can move forward with 30% percent of the money for you (inclusive of what you may spend in the process of this deal) and the remaining 70% for me. I await your positive response to my request.*

Regards,

Capt. William Rogers

Visst är det fascinerande att en gammal dyngspridare kan öppna dörrar till spännande globala äventyr! Att jag skulle vara en så pålitlig människa, att någon skulle anförtro mig hantering av så stora summor för att jag vill sälja en gammal, trasig dyngspridare. Även fast allt är lurendrejeri är det spännande, eller dumt, eller vansinnigt... Eller hur blåst tror de man är! Eller finns det verkligen folk som går på sånt här?

Så jag tänker inte svara. Får väl hushålla med min pension.

Dessutom är sannolikheten klart större att kamma hem dröm-vinsten på LOTTO innan de där 3 million USD skulle ramla in.

...och inte nog med det – vad är det som händer?

Nu kom också detta i min mailbox! En kapten till!

Hejsan, jag är intresserad av er annons på LantbruksNets Beg-Marknad. Annonssid: 84163 Vattenkopp - Eluppvärmd Suevia 46 använd i fårstall. Extra värmeslinga medföl... Pris: 500 kr

Datum 2012-04-10 Namn Clinton West Tel E-post captclinton-west@hotmail.com Meddelande Hej, Jag är mycket intresserad av din fastighet du skrivit i advert.let mig veta ditt senaste pris eftersom jag är villig att köpa. betrakta Kapten Clinton West. LantbruksNet Sverige AB <http://www.lantbruksnet.se>

Eluppvärmd vattenkopp – fastighet? ”betrakta” man menar nog kontakta?

Text o Bild Göran Hedberg + diverse kapten

Svårt ändra beteende när man flyttar till landet.

Det var när vi röjde i åkerkanterna som vi såg det.

I en slånårsbuske hade någon hängt upp en systempåse med hundskit!

Nu hade den gått sönder av ålder och innehållet ramlat ned på marken. Endast knuten sitter kvar. Resten har hamnat dit det skulle från början, menar vi.

Hur tänker man! Jo – det är klart – man kommer på promenad, så händer det. Man gör som man lärt sig, men det finns ingen behållare att stoppa påsen. Då hänger den man på naturen. Visst stämmer det till eftertanke.

SIKO arrangerade resa till Bohuslän

Grundsund i dis

Torsdagen den 15 mars rullade en buss med 16 vetgiriga skärgårdsbor för att få information om såväl dåtid som nutid ifråga om Öckerö-öarna samt för att utbyta erfarenheter med representanter för lokala öråd, BSR och SRF/ Skärgårds-Leader.

Med på resan från Blidö-Frötuna Skärgårdsförening var: Anders Sundberg, Håkan Hedberg, Bo Ohlsson, Anna Lundin, Jinger Bremberg, Björn Sjöblom och Urban Gunnarsson.

Även vårt skärgårds-landstingsråd Gustav Andersson deltog första dagen.

Väl framme på Hönö besökte vi ett Fiskemuseum och fick nybakad Hönökaka och därefter en fisk- och skaldjursmiddag av mycket hög klass på Hönö hotell. Dan därpå vidtog sightseeing och studiebesök på Sjösäkerhetsskolan samt en session i kommunhusets Öckerösal, där kommunchefen Ingvar Karlsson och kommunstyrelsens vice ordf. Rolf Edvardsson presenterade den kommunala verkligheten på ett mycket informativt och uppskattat sätt, innan besökarna drog vidare mot Gullholmen och Grundsund för ytterligare fördjupning i de bohuslänska förhållandena.

Trots den relativa närheten till Stockholm är villkoren på öarna i Stockholms skärgård dock väldigt olika jämfört med vad som gäller för de flesta av öarna i Göteborgs skärgård. Öckerö-öarna utgör ju en egen kommun, medan alla andra skärgårdsområden i Sverige (utom Gotland) endast är en del i en större kommun, där öborna ofta är en befolkningsvåggrupp som inte sällan har svårt att få gehör för just skärgårdsfrågorna.

Text Urban Gunnarsson Foto Björn Sjöblom

Urban Gunnarsson och Sigvard Utbult diskuterar förhållandena i Stockholms och Bohusläns skärgård

De viktigaste skärgårdsfrågorna just nu?

Skärgårdstrafiken - Jag tycker de entreprenörerna som kör nu skall få fortsätta.

Åldringvården - Hoppas vi får behålla Blidösundsgården även i framtiden. Men även hemtjänsten måste fortsätta så de som vill bo kvar hemma på ålderns höst kan få göra det.

SLs blindturer - Det är ett enormt slöseri med resurser att köra tom buss från Glyxnäs till Norrtälje när sista turen har gått hit ut. I synnerhet miljömässigt. Under sommartid tror jag det finns behov av en sen tur på helgerna.

Skolan på Köpmanholm – LÄGG INTE NER SKOLAN!!!

Britta Gunnarsson, Blidö

Evelina German Löparö/Mariestad och Niklas Stenskog Löparö/Ekholmen

Viktiga skärgårdsfrågor för att kunna bo och arbeta i Skärgården är:

Kommunikation

Nära till affär och skola

Tillgänglig för kommande generationer På naturens villkor

Natur

Roslagen har en skärgård med natur- och kulturvärden som är unika i världen. Det är miljöer som måste vårdas och bevaras för kommande generationer och vara tillgänglig för fler. Adam och Eva vår vackra orkidé blir allt ovanligare. Den behöver hjälp när kalkrika torrbackar inte längre betas eller slås med lie. Här bidrar Skärgårdsstiftelsen med sitt miljöarbete. Det måste stötts. "Naturen och mänskligheten är på många områden nära den yttre hållbarhetsgränsen, både lokalt och globalt. Med dagens exploateringstakt riskerar de orörda stränderna i Stockholms inner- och mellanskärgård att helt försvinna inom 150 år", enligt Länsstyrelsen i Stockholm (2006).

Unika fiskebodas

Vi måste vara rädda om de gamla fiskebodarna i ytterskärgården. Bodar som blivit Roslagens eget varumärke. De ska inte få inglasade verandor med panoramafönster och swimmingpool. Hilding Mickelsson fotograf och författare till boken Förstukvistar. Hans bok var en hyllning till de som skapade den hälsingska byggnadstraditionen. Hilding såg hur de vackra och unika förstukvistarna började byggas om och tack vare hans bilder bevarades ett kulturarv. Hälsingegårdarna är i dag med på världsarvslistan. Jag vill påstå att våra fiskebodas är lika unika. Något att bevara.

Roine Karlsson fotograf

Kollektivtrafik

I skärgården finns även ett rikt kultur- och föreningsliv som byggts upp av bofasta och allt fler pensionärer som valt att delvis bo här. Kunskapen om livet i skärgården är grunden för skärgårdens överlevnad och underlag till service. Den borde tas till vara bättre med flera året-runt-event. En väl utbyggd båttrafik med bussar in till Norrtälje är viktigt. Då undviks resande med egen bil eller båt. Vilket gynnar den känsliga miljön. Skärgården har ett rikt näringsliv baserat på en mängd småföretag som behöver frakttöd.

B

Föreningsbrev

Söderöra, 760 17 Blidö

www.bfsf.se

PlusGiro 66 39 08-2